

- І ТВОРИТИ ДОБРО!

# МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

№ 19 (396)

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ

10 жовтня 2015 року



## ОГОЛОШЕННЯ

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ» ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:**

**НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:**

- доцента кафедри філософії та суспільних дисциплін – 2 посади;
- доцента кафедри іноземних мов – 2 посади;
- доцента кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання – 1 посада;
- доцента кафедри української мови – 3 посади.

**Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи – не менше чотирьох років.

**НА СТОМАТОЛОГІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:**

- доцента кафедри терапевтичної стоматології – 2 посади;

**Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи – не менше чотирьох років.

**НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ:**

- доцента кафедри акушерства і гінекології № 2 – 1 посада.

**Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи – не менше чотирьох років.

**В НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ІНСТИТУТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ:**

- доцента кафедри стоматології – 1 посада.

**Вимоги до претендентів:** наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи – не менше чотирьох років.

Термін подачі документів – один місяць з дня оголошення.

**Звертатися:**

46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, відділ кадрів, тел. 52-14-64.

## ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ



**Наталія ТИМЧИШИН** навчається на 4 курсі медичного факультету

Стор. 6

## У НОМЕРІ

Стор. 3-4

### ДЕЛЕГАЦІЯ ТДМУ ПЕРЕБУВАЛА У МЮРРЕЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (США)



Делегація Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського у складі ректора ТДМУ, професора Михайла Корди й завідувача кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, доцента Дарії Козак 22-27 вересня перебувала з робочим візитом у Мюррейському державному університеті штату Кентуккі (США) з метою розширення напрямків міжнародної співпраці, підписання угоди та обговорення можливостей академічної мобільності викладачів і студентів для реалізації програм обміну досвідом.

Стор. 5

### «УКРМЕДКНИГА» – ЗНАЧИМИЙ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС



На поліграфічній карті України видавництво «Укрмедкнига» при ТДМУ з'явилося 18 років тому. Створене воно було з ініціативи нині вже покійного ректора ТДМУ, професора Л.Я. Ковальчука задля оперативного забезпечення вищих медичних закладів освіти I-IV рівнів акредитації МОЗ України навчально-методичною та науковою літературою. 8 жовтня 1997 року відповідний наказ підписав міністр охорони здоров'я України.

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ ГАЗЕТУ**



Газету «Медична академія» можна передплатити в будь-якому відділенні зв'язку. Станьте її читачем!

**ІНДЕКС 23292**

# ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ ЛЕОНІДА КОВАЛЬЧУКА

**Рік тому перестало битися серце відомого вченого, блискучого менеджера, талановитого хірурга, мудрого наставника – члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Ковальчука, який упродовж 17 років очолював Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського. У річницю його смерті колектив ТДМУ у спільній молитві під час Святої Літургії, яка відбулася 1 жовтня в Архікатедральному соборі Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці УГКЦ, згадав колишнього очільника університету добрим словом і ще раз подякував за все, що він зробив для ВНЗ.**

Цього ж дня відбулося урочисте відкриття меморіальної дошки Леонідові Ковальчуку, яку розмістили на адміністративному корпусі ТДМУ.

«Сьогодні ми відкриваємо цей



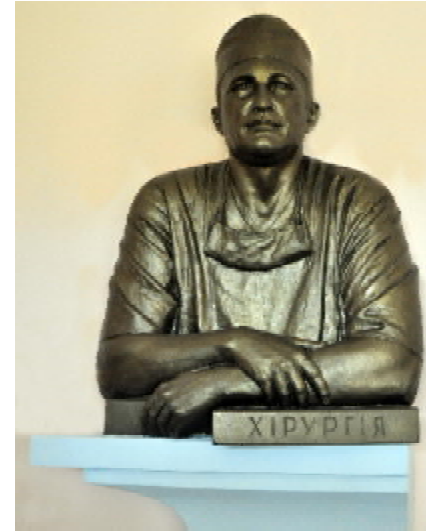
**Меморіальна дошка Леонідові КОВАЛЬЧУКУ на адмінкорпусі медуніверситету**

пам'ятний знак видатній людині, багатогранній особистості, а саме ректору Леонідові Якимовичу Ковальчуку. Всі добре пам'ятаємо, яким прекрасним і вимогливим керівником він був. Завдяки його інноваційним підходам до навчального процесу наш університет відвідували задля запозичення досвіду представники багатьох інших вищих навчальних закладів України та з-за кордону. Під керівництвом Леоніда Якимовича були створені нові факультети й кафедри, відкриті нові спеціальності, почав діяти незалежний центр тестування. Леонід Якимович був прекрасним господарником. Завдяки йому зроблені ремонти в усіх корпусах, навчальні аудиторії обладнані найновішою технікою, відкрито видавництво «Укрмедкнига», діагностичний центр, навчально-оздоровчий комплекс «Червона калина», — зазначив

ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.

Очільник нашого ВНЗ звернув увагу присутніх і на те, що Леонід Ковальчук також був лікарем від Бога. Саме його хірургічна майстерність врятувала життя та здоров'я тисячам пацієнтів.

«1986 року Леонід Ковальчук почав працювати завідувачем кафедри шпитальної хірургії, яка базувалася в обласній лікарні. Ми, молоді субординатори-хірурги, ловили кожне його слово й кожен рух під час операції. Леонід Якимович любив молодь і любив передавати свої знання та досвід майбутнім медикам. Він був глибоким науковцем. З-під його пера вийшли десятки монографій, підручників. Леонід Ковальчук створив авторську наукову школу. Під його керівництвом захистили дисертації понад 40 кандидатів і докторів медичних наук. Він також був чуйною та доброю людиною. Найкращою пам'яттю про нього будуть наші справи й продовження того, що він започаткував в університеті», — наголосив ректор ТДМУ, професор Михайло Корда.



**Пам'ятний знак Леонідові КОВАЛЬЧУКУ в хірургічному корпусі університетської лікарні**

Меморіальну дошку Леонідові Ковальчуку відкрили ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського Михайло Корда та перший проректор Олександр Ковальчук. Після цього священники різних конфесій відправили поминальний молебен та освятили цей пам'ятний знак.

«Ми зібралися тут, аби разом помолитися та ще раз вклонитися видатній людині — Леонідові

видатні люди, що вони вклали працю й здоров'я для того, аби зміцнити та розвинути вищий навчальний заклад», — звернув увагу Архієпископ Тернопільський, Кременецький і Бучацький Нестор.

Від імені родини подяку за пошанування висловив син Леоніда Якимовича — перший проректор ТДМУ, професор Олександр Ковальчук: «Він любив всіх нас, університет, Україну. Знаємо, що Бог є любов'ю, тож батько все життя жив з Богом у серці. Його найбільшим талантом було те, що він в своєму запалі вмів об'єднати небайдужих людей. Він цінував кожну людину і кожного працівника, тому найкращою пам'яттю про Леоніда Якимовича буде підтримка курсу розвитку університету, яку він започаткував під час свого ректорства. Щиро вдячний усім, хто сьогодні вшанував пам'ять батька».

Зазначимо, що пам'ятний знак Леоніду Ковальчуку 1 жовтня відкрили і у хірургічному корпусі Тернопільської університетської лікарні. Тут Леонід Якимович здійснив не одну операцію. Завдяки йому цей лікувальний за-



**Вдова Леоніда КОВАЛЬЧУКА Неля Антонівна і син – перший проректор ТДМУ, професор Олександр КОВАЛЬЧУК**



**Із пам'ятним словом – ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА**



Ковальчуку. Цей знак потрібний не тим, хто знав Леоніда Якимовича, а наступним поколінням. Він нагадуватиме про те, що в цьому університеті працювали такі

лад набув статусу університетської лікарні. Такий проект співпраці вищого навчального закладу та медичної установи був уперше впроваджений в Україні.

## БОГОМІЛЛЯ

### ПОМОЛИЛИСЯ НА VII ПРОЦІ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ У ЗАРВАНИЦІ

**Понад 30 викладачів Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського 26 вересня взяли участь у сьомій прощі працівників освіти в Марійському духовному центрі у Зарваниці. Цього дня сюди прибули понад три тисячі освітян з різних областей України, а також голова комітету Верховної Ради з питань освіти та науки Лілія Гриневич.**

Святу Літургію біля собору Матері Божої Зарваницької очолив архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський Василій Семенюк, який привітав прочан з Днем вчителя. У цьому заході взяли участь голова Тернопільської ОДА Степан Барна, директор департаменту освіти та науки Любомир Крупа, голова комісії УГКЦ з питань освіти і виховання Христофора Буштин, делегації вчителів Львівської, Київської та Івано-Франківської митрополій, представники Га-



лицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола та Тернопільського державного медичного університету.

Ця проща сприяла й обговоренню питань щодо покращення навчального процесу та методів патріотичного виховання підлітків під час зустрічі зі Лілією Гриневич.

Викладачі Тернопільського державного медичного університету імені І.А. Горбачевського відзначили важливість проведення таких заходів, адже вони дають можливість отримати моральну підтримку та духовні настанови.

Сторінку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛИНЧУК**  
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, О. БУСЬКА, М. ВАСИЛЕЧКО**  
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції: 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. 52-80-09; 43-49-56  
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники: Тернопільський державний медичний університет ім. І.А. Горбачевського, головне управління охорони здоров'я облдержадміністрації

Видавець: Тернопільський державний медичний університет ім. І.А. Горбачевського  
Індекс 23292

За точність викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 300 від 19.12.2000 видане управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг – 3,33 друк. арк. Наклад – 2000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у Тернопільському державному університеті ім. І.А. Горбачевського, 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

# ДЕЛЕГАЦІЯ ТДМУ ПЕРЕБУВАЛА У МЮРРЕЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (США)

Делегація Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського у складі ректора ТДМУ, професора Михайла Корди й завідувача кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, доцента Дарії Козак 22-27 вересня перебувала з робочим візитом у Мюррейському державному університеті штату Кентуккі (США) з метою розширення напрямків міжнародної співпраці, підписання угоди та обговорення можливостей академічної мобільності викладачів і студентів для реалізації програм обміну досвідом.

У Мюррейському державному університеті штату Кентуккі, який заснований 1992 року, навчається 11207 студентів зі США та 68 країн світу. Тут функціонує 118 навчальних програм для здобут-



**Підписання угоди про співпрацю між двома вишами.** (Зліва направо): **Тім ТОДД, проректор з навчальної роботи, професор (США), Боб ДАВЕС, президент Мюррейського держуніверситету (США), Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор**

виховної роботи зі студентами, професором Доном Робертсоном. Головна мета цих зустрічей — обговорення перспектив розвитку професійної та наукової співпраці між Тернопільським державним медичним університетом імені І.Горбачевського та університетом Мюррея.

Підписали угоду про міжнародну співпрацю між двома вишами — Тернопільським державним медичним університетом імені І.Горбачевського та Мюррейським державним університетом. У рамках цієї угоди будуть створені всі можливості для реалізації академічної програми обміну, яка сприятиме розповсюдженню медичної освіти та

наукових досліджень. Церемонія укладання угоди відбувалася в дружній атмосфері в присутності посадових осіб університету. Ректор ТДМУ, професор Михайло Корда наголосив на необхідності співпраці між нашими університетами та сприянні розвитку намічених планів. Досягнута домовленість про візит наступного року в ТДМУ президента Мюррейського державного університету, професора Боба Давеса та проректора з навчальної роботи, професора Тімома Тодда.

Під час робочого візиту делегація ТДМУ в супроводі декана школи медсестринства та професійного здоров'я, професора Марції Хоббс, завідувача кафед-

Делегація ТДМУ також отримала нагоду детально ознайомитися з роботою, науковими напрацюваннями кафедри хімії. Допомогли представникам нашого університету в цьому завідувач кафедри Гаррі Феннін і співробітники підрозділу. Матеріально-технічна база кафедри привернула особливу увагу членів делегації. В її лабораторіях на високому матеріально-технічному та науковому рівнях здійснюють науково-дослідні

вводять дослідження в напрямку молекулярної біології, починаючи з вивчення експресії генів бактерій та аж до дослідження геному людини. Потрібно зазначити, що цей підрозділ оснащений новітніми мікроскопами та лабораторним устаткуванням.

Окрім того, делегація Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського ознайомила з роботою міжнародного відділу



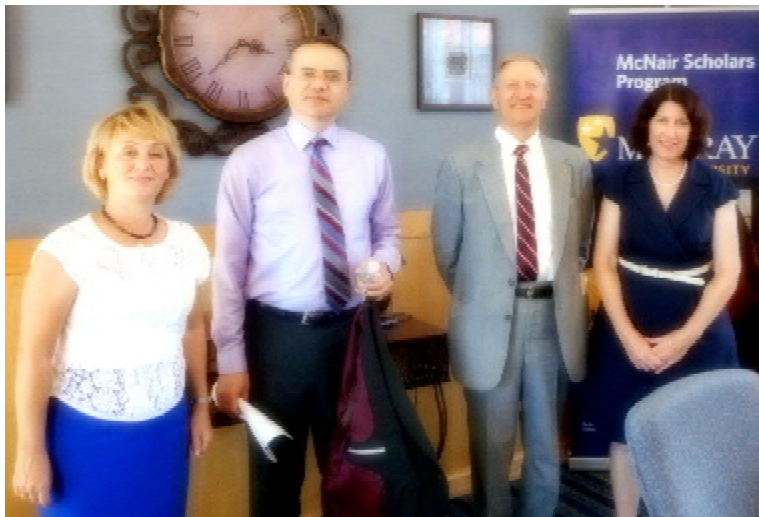
(Зліва направо): **Тім ТОДД, проректор з навчальної роботи, професор (США), Михайло КАЛІНСЬКИЙ, завідувач кафедри прикладних меднаук, професор (США), Боб ДАВЕС, президент Мюррейського держуніверситету (США), Михайло КОРДА, ректор ТДМУ, професор, Дарія КОЗАК, завідувач кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізвиховання ТДМУ, доцент**



(Зліва направо): **Гуанмін ЗОУ, керівник міжнародного відділу Мюррейського університету, професор, і Дон РОБЕРТСОН, проректор з виховної роботи зі студентами, професор**

тя освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавра, магістра та доктора наук. Диплом бакалавра студенти здобувають у шести коледжах, які діють при університеті. Вищу освіту тут можна отримати за 38 напрямками.

Під час візиту делегації ТДМУ відбулися зустрічі з керівництвом університету Мюррея, зокрема, з президентом, професором Бобом Давесом, проректором з навчальної роботи, професором Тімом Тоддом, проректором з



**Делегація ТДМУ побувала на кафедрі біології, яку очолює професор Клайре ФУЛЛЕР (перша праворуч)**

ри прикладних медичних наук, професора Михайла Калінського та керівника відділу міжнародних зв'язків, професора Зоу відвідала та ознайомила з роботою школи медсестринства.

Представники Тернопільського медуніверситету відвідали практичні заняття, на одному з яких студенти опанували фахові навички. Окрім того, професор Михайло Корда та доцент Дарія Козак оглянули матеріально-технічну базу школи. Директор інституту медсестринства детально розповіла про принципи функціонування й фінансування школи, методи освоєння практичних навичок і вмінь студентами та ознайомила з навчальними приміщеннями школи.



**Практичні заняття у школі медсестринства та професійного здоров'я**



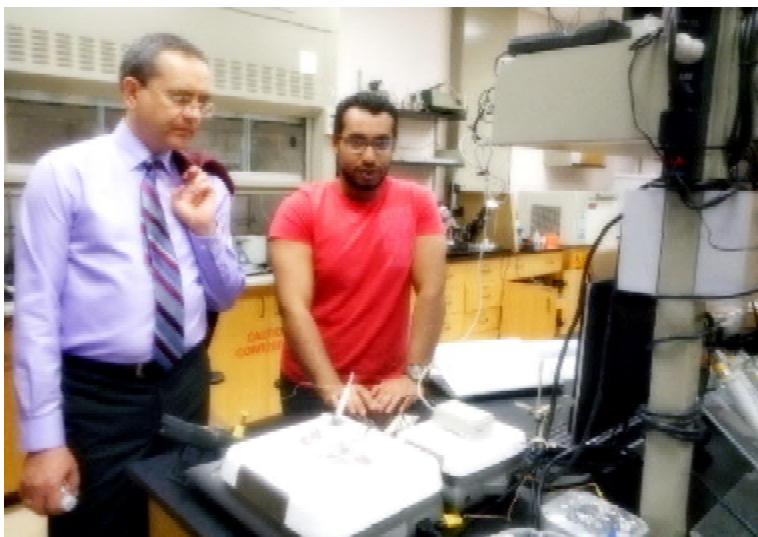
**Під час перебування на кафедрі хімії. Завідувач цієї кафедри Гаррі ФЕННІН (перший ліворуч)**

роботи студенти, викладачі та науковці. Всі лабораторії обладнані новітньою апаратурою.

Відтак делегація ТДМУ побувала на кафедрі біології, яку очолює професор Клайре Фуллер. Науковці кафедри реалізують актуальні проекти та про-

Мюррейського університету, який очолює професор Зоу. Підтвердженням важливості міжнародної роботи в Мюррейському університеті є той факт, що у міжнародному відділі працює понад 40 осіб.

**(Продовження на стор. 4)**



**Ректор ТДМУ, професор Михайло КОРДА (ліворуч) у лабораторії кафедри хімії**

# ДЕЛЕГАЦІЯ ТДМУ ПЕРЕБУВАЛА У МЮРРЕЙСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (США)

**(Закінчення. Поч. на стор. 3)**

Під час зустрічі з працівниками відділу обговорювали питання організації навчання, проживання іноземних студентів, а також можливості навчання в Мюррейському університеті студентів ТДМУ та обміну викладачами. В результаті досягнули домовленості про можливість навчання студентів ТДМУ за напрямком підготовки «Здоров'я людини». Делегація нашого університету запропонувала взяти участь у Міжнародних студентських літніх школах 2016 року.

З представниками кафедри прикладних медичних наук, де завідує професор Михайло Калінський, обговорили можливість співпраці між їхнім підрозділом і кафедрою фізичної



Під час зустрічі із деканом школи медсестринства та професійного здоров'я, професором Марцієм ХОББС (друга ліворуч)

реабілітації, здоров'я людини та фізичної реабілітації ТДМУ щодо обміну студентів і викладачів,

реалізації спільних наукових проєктів.

Вразили українську делегацію умови перебування у Центрі рекреації та фітнесу в Мюррейському університеті.

У цьому спортивному центрі створили всі умови, щоб студенти з користю для здоров'я відвідували заняття з плавання, волейболу, футболу, тенісу та інших видів спорту, а у вільний від занять час займалися у різних секціях.

Перебування української делегації цілковито профінансувала американська сторона.

**Дарія КОЗАК, завідувач кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, доцент**



Під час перебування на кафедрі прикладних меднаук

## ЮВІЛЕЙ

**5 жовтня відзначила ювілейний день народження комендант гуртожитку №1 ТДМУ Олександра Михайлівна РОВЕЦЬКА.**

Вельмишановна Олександро Михайлівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після здобуття середньої спеціальної освіти та 25 років роботи на виробництві у стінах університету Ви пройшли майже 14-літній трудовий шлях, 12 років з якого — комендантом гуртожитків № 2 та № 1.

Глибоко поважаємо й шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, організаторський талант, вміння працювати з людьми, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Олександро Михайлівно, доброго здоров'я, невичерпної енергії, успіхів у Вашій бла-

городній діяльності, доброти, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, довгих



років радісного та щасливого життя.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили,  
Щоб довгі літа плечей не схилили,  
Щоб спокій і мир панували на світі,  
Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

**Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського**

## МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

### ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА

У Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського відбулася міжуніверситетська відеоконференція за участю викладачів і студентів Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького, Національного медичного університету імені О.Богомольця та ТДМУ на тему «Хвороба Альцгеймера. Деменція».



Спершу організатори конференції окреслили мету цього заходу, наголосили на його актуальності та озвучили статистику захворювання на деменцію. Доцент кафедри неврології Львівського національного медичного університету імені Д.Галицького Юрій Матвієнко розповів учасникам наукової відеозустрічі про нелецьгеймеровські деменції.

Доцент кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології Тернопільського державного університету імені І. Горбачевського Олена

Венгер розкрила патоморфологічні особливості та клініку захворювання хвороби Альцгеймера.

Перед учасниками відеоконференції виступила професор кафедри психіатрії та наркології Національного медичного університету імені О.Богомольця Наталія Дзеружинська з доповіддю «Психіатричні аспекти хвороби Альцгеймера».

Усі учасники мали можливість поставити запитання доповідачам і взяти участь в обговоренні.

**Прес-служба ТДМУ**

**Про перебування делегації ТДМУ в Мюррейському університеті (США) написали й наші американські колеги на сайті Racer Nation Information. Див. посилання <http://racernationinformation.com/2015/09/30/msu-signs-institutional-agreement-with-ternopil-state-medical-university-of-ukraine>.**

**Пропонуємо цей матеріал в перекладі українською мовою.**

Церемонія підписання угоди між Мюррейським університетом і Тернопільським державним медичним університетом відбулася 23 вересня в університеті міста Мюррей (штат Кентуккі, США).

Визнаючи цінність освітнього обміну та вигоду співпраці, Мюррейський університет та Тернопільський державний медичний університет забезпечать розвиток спільних програм завдяки цій угоді.

Мета цієї угоди полягає в здобутті освітніх навичок для обох установ у рамках співпраці в напрямку педагогічної роботи, у дослідженнях та інших видах наукової діяльності через систематичний обмін досвідом викладацького складу та науковців.

«Ця міжуніверситетська угода охоплює всі можливі сфери обміну та співпраці між нашими університетами. — наголосив заступник проректора з міжнародних зв'язків Мюррейського університету, професор Гуанмін

Зоу. — Підписання угоди — це лише початок, обидва університети робитимуть усе можливе для зміцнення й продуктивності нашого партнерства, яке принесе користь усім».

Професор Зоу зазначив, що професор Михайло Калінський, завідувач кафедри прикладних медичних наук в університеті м. Мюррей, зіграв важливу роль у цьому партнерстві. Пан Калінський здобув ступені бакалавра, магістра та доктора наук в університетах України, де його основною сферою досліджень була біохімія та біологія.

Ректор Мюррейського університету, професор Боб Давес та проректор з навчальної роботи, професор Тім Тодд були присутні на церемонії поруч з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою й завідувачем кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання, доцентом Дарією Козак.

Делегація Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського 22-26 вересня перебувала з робочим візитом в Мюррейському державному університеті штату Кентуккі (США). Михайло Корда і Дарія Козак провели зустрічі з викладачами Мюррейського університету, відвідали кілька кафедр та інститутів, оглянули університетське містечко й навколишні мальовничі місця, як-от природний парк «The Land between the Lakes (Земля між озерами)».

# «УКРМЕДКНИГА» – ЗНАЧИМИЙ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС

На поліграфічній карті України видавництво «Укрмедкнига» при ТДМУ з'явилося 18 років тому. Створене воно було з ініціативи нині вже покійного ректора ТДМУ, професора Л.Я. Ковальчука задля оперативного забезпечення вищих медичних закладів освіти I-IV рівнів акредитації МОЗ України навчально-методичною та науковою літературою. 8 жовтня 1997 року відповідний наказ підписав міністр охорони здоров'я України. З того часу власна поліграфічна база університету динамічно розвивалася, зростала й кількість виданих книг: підручників, навчальних посібників, монографій. Нині «Укрмедкнига» є значимим видавничо-поліграфічним комплексом, який



(Зліва направо): фахівці відділу комп'ютерної верстки Галина ЖМУРКО, Наталія НИЖЕГОРОВА, Ірина ПЕТРИКОВИЧ, заступник ректора з видавничих питань Любов ЛОГІН, фахівці відділу комп'ютерної верстки Ярослава ТЕСЛЮК та Світлана ЛЕВЧЕНКО



(Зрива направо): технолог Оксана СЕНЧУК, палітурниці Ірина СМОЛІЙ, Мирослава САВКА, Марія ФІЛЬ, помічник проректора з НПР і соціальних питань Оксана ГУЛЬКО, палітурниці Ольга ГРИЦИШИН та Оксана НОСАЛЬ, монтажист Оксана СТУП'ЯК

ра Леоніда Якимовича Ковальчука) розвивалася за активної участі професора Михайла Михайловича Корди, який тривалий час був керівником, пізніше став науковим керівником видавництва, а цього року очолив наш університет, — каже заступник ректора

ситетів, училищ, коледжів, а й від приватних розповсюджувачів й книгарень. Нещодавно представники «Укрмедкниги» повернулися з Форуму видавців у Львові, в рамках якого відбулася книжкова виставка-ярмарок. Наша продукція там теж була представле-

навчально-методичної літератури, 11 збірників матеріалів конференцій, розтиражовано 56 компакт-дисків... Загалом перелік охоплює 276 назв різної друкованої продукції.

У видавництві виходить друком 13 журналів, 11 з них затверджені ВАКом. І дві газети — «Медична академія» та «Університетська лікарня». Примірники «Університетської лікарні» студенти-волонтери ТДМУ роздають хворим в університетській лікарні.

Також видавництво забезпечує всі підрозділи університету необхідними бланками, журналами та іншою друкованою продукцією. За рік від

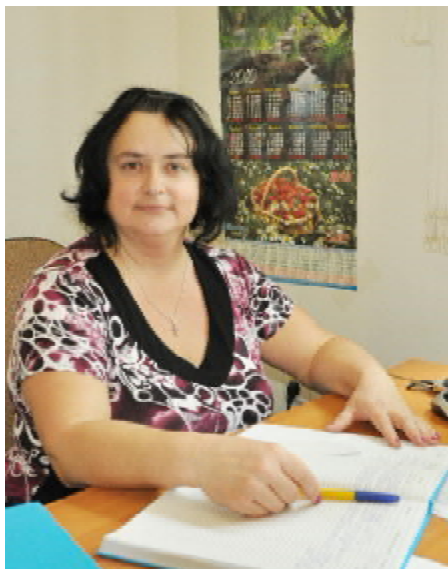
сор Михайло Михайлович Корда дбають про зміцнення матеріально-технічної бази видавництва як важливого підрозділу навчального закладу, про створення умов для продуктивної праці колективу, — твердить Любов Василівна. — Нещодавно для «Укрмедкниги» придбали новий покращений сучасний принтер.

Розмова торкнулася і планів на майбутнє. Адже вимоги до друкованої та електронної продукції зростають і це дає імпульс подальшій роботі. Впровадження новітніх технологій сприятиме оновленню комп'ютерної техніки у відділі комп'ютерної верстки, поновленню програмного забезпечення. Оголошено тендер на придбання нової комп'ютерної техніки і різнографа.

А відтак «Укрмедкнига» розвиватиметься й нові видання побачать світ, поповнять фонд навчальної та науково-методичної літератури, без якої неможливий навчальний процес. Тож нових здобутків колективу, а



Микола МОЧУЛЬСЬКИЙ, фахівець



Марія ШОБСЬКА, діловод



Марія ГРИЦИШИН, оператор комп'ютерного набору

забезпечує сучасними підручниками і посібниками, методичними матеріалами навчальні медичні заклади України III і IV рівнів акредитації і на 80 відсотків — I і II рівнів акредитації. Підручники тут виходять українською, англійською мовами. Причому не лише друковані, а й електронні, а також мультимедійні компакт-диски з навчально-контролюючими та науковими комп'ютерними програмами.

— «Укрмедкнига» (дітище покійного ректора ТДМУ, професо-

з видавничих питань Любов Логін. — Нині видавництво складається з редакційно-видавничого та поліграфічного підрозділів, а також відділу реалізації і збуту готової продукції. Тут працює понад півсотні осіб. Дуже хороший колектив. Дружний, згуртований. Високопрофесійний. Про це свідчить той факт, що замовлення на навчальну та наукову літературу до «Укрмедкниги» надходять з різних областей України і не лише від державних навчальних закладів — медунівер-

на. Інтерес до неї незмінний. Маємо вже своїх сталих покупців, які шукають на виставці експозицію саме нашого видавництва. Серед них є не лише студенти та лікарі, а й звичайні люди, які цікавляться медициною. Приміром, одна з жінок в розмові сказала: «Мені дуже подобаються ваші книжки, написані доступно й зрозуміло. Я не медик, але охоче їх читаю».



(Зліва направо): літературні редактори Віта СИТАР, Лілія ГАЙДА й Оріся ШПАК

Про високий професіоналізм колективу переконливо мовлять і статистичні дані, зокрема, кількість виданих протягом 2014-2015 року книг. Серед них — 8 підручників (один новий, сім — повторним тиражем), 24 навчальні посібники (19 нових, 5 повторним тиражем), 3 монографії, 25 новинок



Марія ПРОРАЦЬКА, палітурниця



(Зліва направо): Ганна ЗВАРИЧУК, друкар, Мирослав АНДРІЄВСЬКИЙ, оператор паперорізальної машини

видавничої діяльності отримано 2 289 634 гривень, для власних потреб надруковано продукції на 1 221 730 гривень, бібліотеці передано книг на суму 104 635 гривень. Все це завдяки динамічному розвитку.

— Керівництво університету і, зокрема, ректор ТДМУ, профе-

кожному працівнику видавництва — міцного здоров'я, здійснення найзаповітніших мрій, сімейного благополуччя!

**Оксана БУСЬКА,  
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

# НАТАЛЯ ТИМЧИШИН: «СТИПЕНДІЯ ІМЕНІ ЛЕОНІДА КОВАЛЬЧУКА МЕНЕ ЩЕ БІЛЬШЕ ЗАОХОЧУЄ ДО НАВЧАННЯ»

**Наталія Тимчишин навчається на 4 курсі медичного факультету. За успіхи в навчанні здібна дівчина отримує студентську стипендію імені Леоніда Якимовича Ковальчука. За словами Наталі, це почесно й дуже приємно.**

— Уперше стипендію імені Леоніда Якимовича Ковальчука, нашого колишнього ректора, мені призначили торік, на 3 курсі, і я отримувала її впродовж першого семестру. У другому семестрі була академічна підвищена стипендія. І ось знову — іменна. Це тішить і ще більше заохочує до навчання.

**— Літню сесію ви склали...**  
— Успішно. 11-12 балів за 12-бальною шкалою оцінювання. Результат тестового іспиту «Крок-1» теж непоганий: 92,5 бала з максимально можливих 99,5.

**— Хоча навчатися в медичному університеті, кажуть, складно... В чому секрет успіху?**

— Секрет один — сумлінно та наполегливо навчатися. Що я й роблю, цілеспрямовано наближаючись до своєї мрії — стати хорощим лікарем.

**— Чому обрали саме медицину? Сімейна традиція?**

— Ні, в моїй родині медиків не було, я перша. Батьки спочатку навіть відмовляли мене вступати до медичного вишу, казали, що

професія лікаря вкрай відповідальна, нелегка, вимагає повної самовіддачі. І в цьому вони мали рацію. Але мріяла пов'язати своє життя з медициною та старанно вчилася, щоб здобути знання, необхідні для вступу в медичний виш. Гімназію в рідному селищі Козова закінчила з золотою медаллю. В старших класах брала участь у районних та обласних олімпіадах з хімії, біології, екології, де займала призові місця. Любила також українську мову, математику й навіть відвідувала секцію з математики Тернопільського обласного відділення МАН України, але більше вабили природничі науки. Документи подали до медичних вишів у Вінниці, Києві, Івано-Франківську і, звичайно ж, до ТДМУ. Приємно було побачити своє прізвище в списках рекомендованих до зарахування, та ще й на бюджетну форму навчання. Питання «який ВНЗ обрати?» не виникало, бо хотіла стати студенткою саме ТДМУ. Дуже багато позитивних відгуків чула про наш університет. Батьки ж про те, щоб відпустити мене кудись далеко й слухати не хотіли. «Лише Тернопіль!». Тож це був наш спільний вибір. І я ним дуже задоволена. Тато й мама нині мною пишаються.

**— Воно й зрозуміло. Ви поставили перед собою мету стати студенткою ТДМУ та досягли її. Які враження від навчання?**

— Подобається, як організова-

но навчальний процес. У нас чудові викладачі, які ставляться до нас, студентів, толерантно, як до майбутніх колег, і водночас вимогливо. Контроль за рівнем знань — неослабний. Гарна матеріальна база. До послуг студентів сучасні навчальні аудиторії та лабораторії, комп'ютерні класи, бібліотека... Загалом нам створили всі умови для навчання, тож вчитися на «відмінно» не так вже й складно, було б бажання.

**— Ким бачите себе в майбутньому? В якій галузі медицини хотіли б працювати?**

— Ще не визначилася. Дисципліни, які в нас викладають, усі важливі, основні. Але особливо зацікавила хірургія, офтальмологія, кардіологія. Неврологія, яку нещодавно почали вивчати, теж дуже сподобалася. І це ще не всі клінічні дисципліни, які треба опанувати. Цікавою видається, приміром, одна з окремих, самостійних дисциплін медичної науки — судова медицина. Словом, хочеться вчити, щоб знати.

**— Ви навчаєтеся за державним замовленням?**

— Так, і працюватиму там, куди скерують після державного розподілу. Можливо, буду сімейним лікарем. У нашому університеті також всляко сприяють реалізації прагнень студентів, які вважають за своє покликання наукову діяльність. Приміром, на кафедрі неврології, психіатрії, наркології та медичної психології діє студентський науковий гурток під

керівництвом асистента кафедри Любові Станіславівни Мілевської-Вовчук. Сподіваюся стати його активним учасником. А ще — поїхати на літню виробничу практику за кордон, приміром, до Польщі. Адже наш університет співпрацює з деякими польськими медичними вишами й студенти мають можливість брати участь у програмах обміну та навчати протягом семестру чи проходити медичну практику на клінічних базах університету-партнера. Щоб вивчити польську, записалася на курси. Знання англійської мови поглиблюю на курсах, що функціонують при ТДМУ. Краще опанувати англійську з вузькоспеціалізованою медичною термінологією нам допомагає волонтер Корпусу Миру Джоан Патті Муністері, до речі, медик за фахом. Дуже цікаві її заняття. У школі я вчилася в класі з поглибленим вивченням англійської мови, тож підґрунтя маю непогане, але хотілося б вільно спілкуватися. Курси дають таку можливість.

**— Ви навчаєтеся...**

— у 26 групі, дуже позитивній, веселій та активній. Нас дванадцятьоро. Ми по-справжньому здружилися за ці чотири роки, допомагаємо один одному в навчанні і в підсумку всі успішно склали сесію та «Крок». Загалом мені з групою пощастило.

**— Перше місце за важливістю віддаєте...**

— Навчанню.

**— Чим цікавитеся на дозвіллі?**

— Останнє моє захоплення — вишивання бісером. Хоча раніше ніколи не вишивала, навіть не цікавилася цим, доки одного разу не спробувала створити з крихітних бусинок картину на полотні. Вийшло непогано. Самій сподобалося. Відтоді вишила вже два образи. Хоча беруся за голку лише у вільний час, а його небагато. Також люблю читати, особливо детективи та інші твори, сповнені загадок. Серед улюблених авторів Ден Браун, Стіг Ларсон, Еріх Марія Ремарк... Читаю, переважно, в електронному варіанті. Інколи навіть сном жертвую, бо не можу відірватися від книжки.

У школі шість років ходила на танці — народні та бальні. Але наразі це в минулому. А от від занять спортом не відмовилася. Тренажерна зала, вечірні пробижки на свіжому повітрі... Бігаю систематично, бо це корисно й водночас допомагає відволіктися від буденних турбот, відпочити від навчання. Активний відпочинок — найкращий.

**— Як канікули провели?**

— Якусь частину канікул присвятила морю. Їздила з друзями на Херсонщину, в Залізний Порт. Сподобалося. Особливо гарна там набережна. Потім вдома відпочивала, насолоджувалася домашнім затишком, спілкуванням з рідними. У мене чудовий племінник Максим. Йому півтора року й він потребує постійної уваги, тож стараюся допомагати старшій сестрі. Ірина має вищу юридичну освіту, працювала за фахом в правоохоронних органах, а нині — в декретній відпустці. Словом, літо провела дуже гарно й набралася сил перед новим навчальним роком. Тепер — знову за навчання.

**Оксана БУСЬКА**

## ПРОЕКТ

### Я МОЖУ ВРЯТУВАТИ ЖИТТЯ

Після працювавши влітку на різних фестивалях в ролі медичної служби, отримавши значну практику надання допомоги, студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, які є сертифікованими інструкторами з домедичної допомоги, не-



щодавно провели чергові курси в рамках проекту «Я можу врятувати життя».

«По суті у нас стартував другий сезон проекту. Програму «Я можу врятувати життя» втілюємо спільно з рідним універси-

тетом і Всеукраїнською радою реанімації та екстреної медичної допомоги. Потрібно зазначити, що навчання з домедичної допомоги набувають популярності. У ці вихідні здобути практичні навички цими вихідними прийшли 18 людей. Свої знання та досвід передавали студенти ТДМУ та інструктори Денис Кошарський, Тарас Мороз, Ігор Бигар і я. Також допомагали Іван Калька, Ірина Пастушина. Нагадаю, що курси відбуваються на базі навчально-наукового інституту медсестринства ТДМУ», — розповіла студентка медичного факультету Богдана Перевізник.

Студенти-інструктори медуніверситету спершу читають короткі лекції, детально ознайомлюють учасників курсу з основами домедичної допомоги й лише після цього переходять до практичних занять.

## ЗАХІД

### ВЗЯЛИ УЧАСТЬ В «НАУКОВИХ ПІКНІКАХ»

Незважаючи на погодні умови, представники Тернопільського державного медичного університету 27 вересня ознайомили дітей нашого міста з медичними премудростями в рамках заходу «Наукові пікніки». Такі представлення експериментів відбулися в Тернополі втретє. Цього разу бажання ознайомити дітей з науковими винаходами виявили 35 команд, серед яких були представники Польщі та багатьох областей України. Впродовж дня малеча побачила майже півтисячі дослідів. «Наукові пікніки» цього року також відбуваються в Харкові, Києві, Кривому Розі, Дніпропетровську, Дубно, Луцьку, Одесі, Вінниці.

Асистент кафедри медичної біології ТДМУ Олена Ружицька розповіла, що їхній підрозділ поставив наголос на паразитарній інвазії. «У доступній формі пояснюємо дітям те, чому потрібно мити руки. Головне завдання — уникнути зараження



тими чи іншими гельмінтами. Крім того, ми представили експонати отруйних тварин, які зустрічаються в нашому регіоні та Україні зокрема. Це досить актуально після того, як нещодавно поблизу ЗОШ №11 учні знайшли гадюку. Також є експонати змії, отруту яких використовують у виробництві різних ліків. Дітям цікаво в нашому наметі, адже через тактильні відчуття вони можуть сприйняти отриману інформацію й краще її засвоїти», — додала Олена Ружицька.

Завідувач кафедри медичної біології, професор Лариса Федонюк з легкістю розповідала тер-

нопільським дітям про розвиток людини від зачаття до виношування в утробі матері.

«Пропоную вам переглянути свої фотографії у дуже-дуже ранньому віці. Ось це ви у два тижні свого життя. Це вже вам місяць, а тут вже маєте руки й очі. А розпочався ваш життєвий шлях з татової та маминої клітини», — пояснювала малечі пані Лариса. Вони ж, відкривши рота, уважно слухали розповідь, а потім довго розглядали світлі плоди в лоні мами.

Також студенти ТДМУ демонстрували вимірювання рівня глюкози за допомогою експрес-методу. Приємно, що батьки не злякалися прохолодної погоди й привели своїх дітей на Театральний майдан. Було на що подивитися, в чомусь взяти участь і пізнати багато цікавого. Ми ж готуватимемося до участі в наступних «Наукових пікніках».

# РОБОТА СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО СЕРЕДОВИЩА

**Цій актуальній темі був присвячений День спеціаліста для працівників бібліотек, зорганізований спільними зусиллями працівників обласної універсальної наукової бібліотеки, бібліотеки ТДМУ та обласного відділення Української бібліотечної асоціації.**

Директори книгозбірень ВНЗ Тернополя, їхні заступники, завідувачі відділів (загалом понад 30 осіб) зібралися в конференц-залі адміністративного корпусу ТДМУ, щоб обговорити важливі питання організації бібліотечної справи. Учасників зібрання тепло привітав проректор з наукової роботи ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, професор Іван Кліщ, який наголосив на важливості бібліотечної праці, зазначивши, що вона заслуговує шани й визнання. Адже



**Іван КЛІЩ, проректор ТДМУ, професор**

півмільйона книг. Триває модернізація роботи бібліотеки, відповідно до завдання, поставленого

Учасників зустрічі привітала заступник директора з наукової роботи та інформатизації обласної універсальної наукової бібліотеки Галина Польова.

Директор бібліотеки ТДМУ Олена Проців зорганізувала колегам віртуальну екскурсію університетською книгозбіркою. Як відомо, заснували її 1957 року. Тоді бібліотека займала лише дві кімнати та налічувала 12400 примірників книг, головним чином — переданих сюди з обмінних фондів. З розвитком вишу зростала й матеріально-технічна база бібліотеки та її книжковий фонд. Нині він налічує майже 400 тисяч примірників наукової, навчальної, художньої літератури, а в унікальному фонді медичної періодики зібрані вітчизняні журнали, починаючи з 1957 року.

Олена Ярославівна розповіла про пріоритетні напрямки діяльності бібліотеки. Серед них: забезпечення навчально-педагогічного й науково-дослідницького процесу друкованими та електронними джерелами інформації; створення умов для максимального доступу користувачів до інформаційних ресурсів; удосконалення традиційних форм роботи з користувачами, вивчення та поетапне впровадження інноваційних методів. До

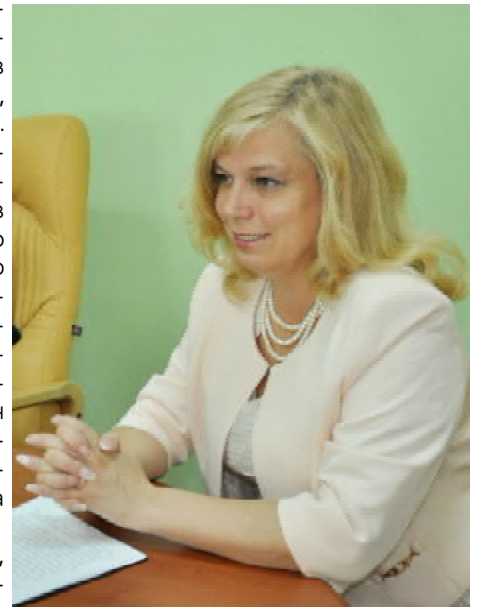
віша медична література, довідково-інформаційні видання, англомовні, є колекція електронних книг на компакт-дисках. Електронний каталог містить 50 097 записів. Торік придбали та встановили автоматизовану інформаційно-бібліотечну систему «Ірбіс», відтак обслуговування користувачів стало більш комфортним, оперативним та якісним. Того ж таки 2014 року започаткували серію бібліографічних показників «Вчені Тернопільського державного медичного університету імені І.Я. Горбачевського» й вже підготовані три випуски: «Ковальчук Леонід Якимович», «Анатолій Іванович Локай — видатний вчений, токсиколог і педагог», «Олена Олексіївна Маркова».

У всіх відділах бібліотеки, зазначила директор, працюють високоосвічені, ерудовані спеціалісти, метою яких є якнайповніше задоволення запитів читачів.

Про діяльність книгозбірни в електронному середовищі й створення електронних бібліотек, електронне середовище обласної універсальної наукової бібліотеки розповів завідувач відділу автоматизації та механізації бібліотечних процесів обласної уні-

ТДМУ Валентина Галайчук. Провідний бібліограф цього відділу - Наталя Водюк поділилася інформацією про авторське право в середовищі електронних бібліотек.

Високо оцінили присутні роль блогу бібліотеки Тернопільсько-



**Олена ПРОЦІВ, директор бібліотеки ТДМУ**

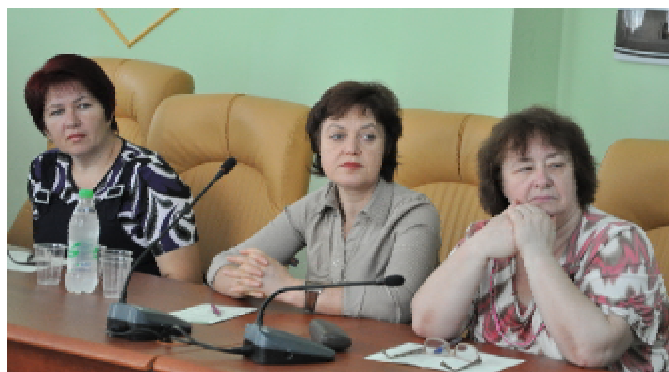


науковці «виростають» в бібліотеці. Її працівники, які знаються на книгах, сприяють отриманню знань, що пізніше будуть використані в навчальному процесі, в наукових дослідженнях.

Без бібліотек науковець не досягне успіху, зазначив Іван Миколайович. Бібліотеку він назвав храмом знань, де людина перебуває наодинці із собою, з книгою, нагромаджуючи знання. Книгозбірня ТДМУ — одна з найбільших серед бібліотек вищих навчальних закладів. Нині в її фонді є майже

ректором ТДМУ, професором М.М. Кордою. Йдеться, зокрема, й про комп'ютеризацію, що додасть функціональності закладу та сприятиме зростанню його популярності.

Проректор з наукової роботи І.М. Кліщ тепло подякував бібліотечним працівникам за старання, сумлінну працю. «Хай кожна бібліотека буде осередком, де панує дух науки, творчості і знань, а всім присутнім зичу наснаги, успіху і добра», — сказав Іван Миколайович.



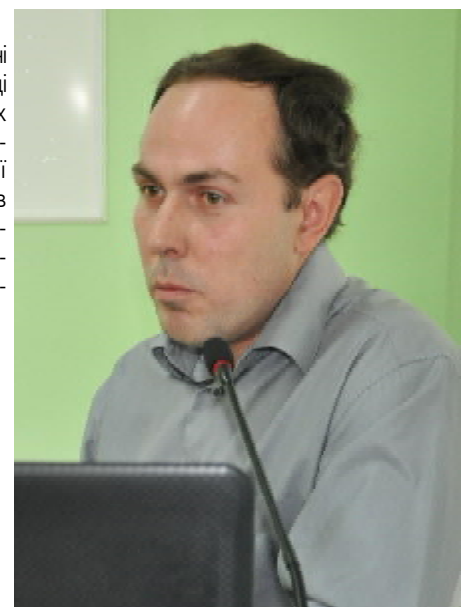
послуг користувачів — три структурні підрозділи бібліотеки: відділ обслуговування та зберігання фондів, куди входять абонементи, читальні зали та їхні філіали; відділ комплектування та наукової обробки документів; інформаційно-бібліографічний відділ. На завершений ремонт 2 поверху головного бібліотечного корпусу, де буде зал для роботи з періодичними виданнями, комп'ютерний та читальний зали.

У фонді бібліотеки зібрані як раритетні видання, так і найно-

версальної наукової бібліотеки Володимир Раківський.

На темі комплектування фондів університетських бібліотек в умовах електронного середовища зосередила увагу присутніх провідний бібліотекар відділу комплектування та наукової обробки документів бібліотеки ТДМУ Любов Романів.

Роль електронних бібліотек у формуванні інформаційно-освітнього простору проаналізувала редактор інформаційно-бібліографічного відділу книгозбірні



**Володимир РАКІВСЬКИЙ, завідувач відділу автоматизації та механізації бібліотечних процесів обласної універсальної наукової бібліотеки**

го державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського в обслуговуванні користувачів.

День спеціаліста для працівників бібліотек, за словами його учасників, був важливим і корисним, бо збагатив новими знаннями, які успішно застосовуватимуть на практиці.

**Оксана БУСЬКА,  
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

## ДОСЛІДЖЕННЯ

### НЕ ХВОРІЙ У ВИХІДНІ!

Пацієнти, які потрапляють до лікарні із загостреннями серцево-судинних захворювань у вихідні, отримують набагато менший обсяг допомоги й внаслідок цього помирають частіше від людей, які занедужали у будні. Це підтвер-

джують результати двох досліджень, опублікованих у США.

Обидва дослідження припускають, що високоспеціалізована «агресивна» допомога доступна пацієнтам тільки в будні й недоступна у вихідні. За словами керівника дослідження доктора Вільяма Костіса з медичної школи Нью Джерсі, один зі ста пацієнтів, які звернулися по до-

помогу у зв'язку з інфарктом, помирає саме через те, що лікування у вихідні суттєво відрізняється від лікування в будні. За рік кількість таких випадків може сягати кількох тисяч.

Щоб виявити таку закономірність, дослідники працювали майже рік. Вчені проаналізували понад 200 тисяч історій хвороб людей різного віку, статі й

роду занять, які потрапили до лікарні з інфарктом міокарда. З'ясувалося, що смертність серед пацієнтів, які звернулися по допомогу в суботу чи неділю, становила 3,3 відсотка (помирало 33 людини з тисячі). Водночас серед пацієнтів, шпиталізованих у робочий день, летальність складала 2,7 відсотка (лікарям не вдавалося врятувати життя 27

людей з тисячі). Причому дослідники фіксували таку різницю між результатом «робочих» і «святкових» інфарктів протягом усього року.

Причиною «зайвих» смертей учені вважають недоступність пацієнтам, яких доправили у вихідні, деяких хірургічних методів лікування. А дожити до понеділка вдається не кожному...

# ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СТОМАТОЛОГІЇ

**Доброю традицією стало проведення фахівцями стоматологічного факультету Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського науково-практичної конференції «Інноваційні технології в стоматології». Цьогорічного вересня її провели на базі конгрес-центру навчально-оздоровчого комплексу «Червона калина».**

Мета конференції – ознайомити науковців і практикуючих стоматологів з особливостями застосування сучасних методів лікування та профілактики стоматологічних захворювань.

Роботу конференції очолили проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, про-



**Степан ЗАПОРОЖАН, проректор ТДМУ, професор**

рівень життя населення у світі.

Насамперед варто звернути увагу на те, що суспільство, в якому на перший план завжди виходили успіхи в промислових технологіях, стало приділяти більше уваги розвитку та впровадженню медичних технологій. Різка погіршення стану навколишнього середовища призвело до погіршення здоров'я землян загалом. Необхідність швидких та ефективних методів реабілітації здоров'я людини підштовхнула науково-технічний процес у медицині. Не минуло це й стоматологію. Подальший розвиток інноваційних технологій робить стоматологію однією з найбільш перспективних дисциплін у сфері охорони здоров'я. Нині лазерні технології у лікуванні пацієнтів порівняно з традиційними є значно менш болісними та ефективними. В інструментальній діагностиці висока якість цифрового зображення досягається дуже низьким рівнем рентгенівського випромінювання. Рентгенівські промені адаптовані до морфології пацієнта, вони діють не повсюдно, а цілеспрямовано, винятково в ділянках, які мають бути оброблені, – зазначив Степан Йосипович.

До програми конференції увійшли понад 30 доповідей представників Інституту стоматології Національної академії медичних наук України, Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, Вінницького національного медичного університету імені М. Пирогова, Буковинського державного медичного університету, Івано-Франківського національного медичного

університету, Української медичної стоматологічної академії, Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, практикуючих лікарів-стоматологів і виробників медичного стоматологічного обладнання.

Під час двох пленарних засідань учасники конференції заслухали 14 доповідей. Завідувач кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професор А. Ю. Кордіяка у своїй доповіді «Часткова позакласифікаційність протоколів надання стоматологічної ортопедичної допомоги: аналіз та пропозиції» охарактеризував перехід органів і закладів охорони здо-

рив'я України на Міжнародну статистичну класифікацію хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду МОЗ України № 297 від 08.10.98 та наказу МОЗ України № 503 від 29.08.2008 «Про затвердження методичних рекомендацій «Кодування захворюваності та смертності у відповідності до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду».



**Світлана БОЙЦАНЮК, доцент ТДМУ**

рив'я України на Міжнародну статистичну класифікацію хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду МОЗ України № 297 від 08.10.98 та наказу МОЗ України № 503 від 29.08.2008 «Про затвердження методичних рекомендацій «Кодування захворюваності та смертності у відповідності до Міжнародної статистичної класифікації хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду».



**Володимир РАДЧУК, магістрант ТДМУ**



**Анна ВОРОБЕЦЬ, асистент ТДМУ**

Проблеми відновлення коронкової частини фронтальних девіальних зубів з урахуванням біомеханічних властивостей тканин зубів і біофізичних характеристик матеріалів озвучено у доповіді Я. Р. Гуньовського (кафедра ортопедичної стоматології, м. Львів). Р. Р. Павличко (м. Львів) охарактеризував причини виникнення ускладнень після армування зубів штифтовими конструкціями за результатами віддалених клінічних спостережень.

Я. М. Ільницький (кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького) доповів про метод лікування вроджених незрощень альвеолярного відростка та піднебіння одномоментною кістковою пластикою композиційним остеотрансплантатом. Запропонований спосіб оперативного відновлення піднебіння відрізняється від відомих тим, що забезпечує епітелізацію дна носової порожнини й склепіння рота, мобілізацію судинно-нервових пучків, закриття кісткового дефекту піднебіння та альвеолярного паростка консервованою аллокісткою.

Проблему профілактики формування патологічних рубців, оцінку ефективності комбінованого методу профілактики формування патологічних рубців шкіри обличчя за допомогою Ванкуверської шкали озвучено у доповіді Ю. М. Мельничука (м. Львів).

Буковинська стоматологічна школа представила доповіді щодо особливостей імунного захисту ротової порожнини у дітей з цукровим діабетом I типу (А. В. Мороз), вивчення впливу соціально-гігієнічних факторів на розповсюдженість та інтенсивність карієсу зубів дитячого населення, а також методів його профілактики (Т. Б. Мандзюк). Йшлося й про вивчення етіологічних клініко-імунологічних характеристик хронічного генералізованого пародонтиту, що ускладнений гнійними вогнищами в пародонтальних тканинах (І. І. Дроник), діагностику та лікування кист та пухлиноподібних уражень, які розвиваються із залишкового залозистого епітелію (С. Ю. Паліс).

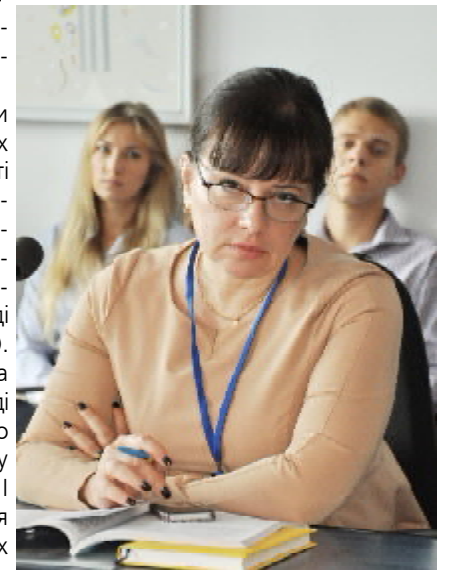
Тернопільяни у доповідях висвітлили питання клінічного перебігу певних захворювань щелепно-лицевої ділянки, особливос-

тей розвитку каріозного процесу у фісурах та ямках великих кутніх зубів у гендерному аспекті, нових технологій одонтопрепарування під металокерамічні конструкції.

Особливу зацікавленість викликала доповідь доктора медичних наук, професора Я. П. Нагірного про нетипові клінічні випадки перебігу стоматологічних захво-



**Ярослав НАГІРНИЙ, професор ТДМУ**



**Олена ПАТАЛАХА (Луганський медуніверситет (м. Рубіжне))**

рив'я на тлі соматичної патології з власної практики.

Завідувач кафедри стоматології Луганського державного медичного університету (м. Рубіжне) О. В. Паталаха розповіла про становлення українського Луганського медичного університету в умовах зміни юридичної та фізичної адреси. Адже в період тимчасової окупації та проведення АТО професорсько-викладацький склад університету продовжує роботу з підготовки фахівців у містах Рубіжне та Северодонецьк. Олена Валеріївна щиро подякувала за надану навчально-методичну допомогу.

Видавництво «Укрмедкнига» демонструвало виставку нової наукової друкованої продукції Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського, яку можна було придбати в холі НОК «Червона калина».

За результатами конференції прийняли резолюцію. Матеріали конференції опубліковані у всеукраїнському фаховому науково-практичному журналі «Клінічна стоматологія» № 3-4, 2015.

**Світлана БОЙЦАНЮК, декан стоматологічного факультету ТДМУ, доцент**



**Професор Андрій КОРДІЯКА (м. Львів)**



**Ярослав ІЛЬНИЦЬКИЙ (м. Львів)**

фесор Степан Запорожан, завідувач кафедри хірургічної стоматології, професор Ярослав Нагірний.

З вітальним словом до учасників конференції від імені ректора ТДМУ, професора Михайла Корди звернувся проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Степан Запорожан.

– Початок XXI століття характеризується кардинальними змінами у різних сферах життя. Це стосується політичних та економічних перетворень, а також інших, що помітно впливають на



## НАВЧАННЯ ЗА ДЕРЖАВНИМ ЗАМОВЛЕННЯМ ЗОБОВ'ЯЗУЄ ВИПУСКНИКІВ ВИКОНАТИ ВИМОГИ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

**Кожен абітурієнт, який вступає до вищого навчального закладу, хотів би навчатися за державні кошти, отримувати стипендію, користуватися всіма перевагами навчання за державним замовленням. Як відомо, кожна людина наділена певними правами та обов'язками, обсяг яких протягом життя може збільшуватися або ж навпаки – зменшуватися. Як кравим прикладом є, власне, студенти, які з часу вступу до вишу набувають певних прав, якими можуть користуватися протягом навчання.**

Проте, крім прав, кожна людина має певні обов'язки. Закон України «Про вищу освіту» передбачає певні обов'язки для студентів, наприклад, виконання вимог освітньої програми, дотримання вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку вищого навчального закладу тощо. Детальніше варто зосередити увагу читача на обов'язку, що лягає на плечі студентів-випускників вищого навчального закладу, які навчаються за державним замовленням. Цей обов'язок – відпрацювання за місцем призначення не менше трьох років.

З набранням чинності нового Закону України «Про вищу освіту» обов'язок відпрацювання за місцем призначення не менше трьох років для студентів, які навчаються за державним замовленням, більшості вищих навчальних закладів Укра-

ни виключено. Такий обов'язок згідно з пунктом 4 частини 2 статті 13 вказаного Закону залишився актуальним для випускників вищих медичних і військових навчальних закладів. Ця норма має як прихильників, так і опонентів. Проте обов'язок відпрацювання трьох років випускниками вищих медичних навчальних закладів, які навчаються за державним замовленням, чітко закріплений на законодавчому рівні. Тому давайте розглянемо основні положення законодавства, які регулюють це питання.

Розпочнемо зі згаданого Закону України «Про вищу освіту» (далі – Закон). Так, відповідно до пункту 4 частини 2 статті 13 Закону «державні органи, до сфери управління яких належать вищі навчальні заклади, здійснюють розподіл випускників вищих навчальних закладів, що належать до сфери їх управління, та працевлаштування в заклади охорони здоров'я (для вищих медичних навчальних закладів) у межах державного замовлення». Тобто, конкретизуючи це положення, Міністерство охорони здоров'я України, до сфери управління якого входить наш університет, здійснює розподіл випускників університету, які навчалися за державним замовленням, та працевлаштовує їх у заклади охорони здоров'я.

Наступним розглянемо «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівнів акредитації медичних факультетів університетів», затверджене наказом МОЗ України № 291 від 19.09.1996 року (далі – Положення).

Згідно з пунктом 1.1. Положення «спеціалізація (інтернатура) є обов'язковою формою післядипломної підготовки випускників всіх факультетів медичних і фармацевтичних вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації, медичних факультетів університетів незалежно від підпорядкування та форми власності, після закінчення якої їм присвоюється кваліфікація лікаря (провізора) – спеціаліста певного фаху».

Іншим пунктом вказаного Положення передбачено, що «від проходження інтернатури звільняються випускники, які зараховані в аспірантуру вищих закладів освіти та науково-дослідних інститутів зі спеціальностей, що не належать до напрямку «Медицина» («Фармація»), або направлені на науково-дослідну роботу в ці ж установи чи на роботу в інші заклади (установи) на посади, що не відносяться до переліку лікарських (провізорських) посад».

Варто також зазначити, що на період проходження інтернатури лікарів (провізорів)-інтернів забезпечують житловою площею (типу гуртожитку) тих закладів, на базі яких здійснюється їх підготовка, з оплатою відповідно до існуючих тарифів. За відсутності гуртожитку заклад (установа) охорони здоров'я має право орендувати житлову площу для лікарів (провізорів)-інтернів у інших відомств або наймати її у приватних осіб з відшкодуванням фактичних витрат за рахунок лікарів (провізорів)-інтернів у розмірі плати, яка встановлена чинним законодавством, а решта – за рахунок коштів цього закладу (установи).

І останнім нормативно-правовим актом, яким регулюється питання щодо відпрацювання випускниками

трьох років, є «Порядок працевлаштування випускників державних вищих медичних (фармацевтичних) закладів освіти, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням», затверджений наказом МОЗ України № 367 від 25.12.1997 року (далі – Порядок).

Цим Порядком визначено, що керівники вищих закладів освіти після зарахування осіб на навчання за державним замовленням укладають з ними угоду. Випускники, які уклали угоду з вищим закладом освіти після зарахування на навчання, зобов'язані відпрацювати за місцем призначення не менше, ніж три роки.

Окрім того, у Порядку передбачена можливість розірвання вказаної угоди (тобто звільнення від обов'язку відпрацювання трьох років) за наявності таких причин:

– встановлення інвалідності I або II групи, внаслідок чого випускник не може стати до роботи за місцем призначення;

– встановлення інвалідності I або II групи у дружини (чоловіка) випускника, в одного з батьків (або осіб, які замінюють батьків) випускника;

– якщо випускник – вагітна жінка, мати або батько, які мають дитину у віці до трьох років або дитину, яка згідно з медичним висновком потребує догляду (до досягнення нею шестирічного віку); одинока мати або батько, які мають дитину до чотирнадцяти років або дитину-інваліда;

– у разі проходження чоловіком (дружиною) військової служби (крім строкової), в тому числі за контрактом, на посадах рядового, сержантського й старшинського складу, прапорщиків, мічманів та

офіцерів у Збройних Силах, Національній гвардії, Прикордонних військах, Службі безпеки, а також інших військових формуваннях, створених відповідно до законодавства України, та служби в органах внутрішніх справ поза місцем розташування замовника;

– у разі вступу випускників вищих закладів освіти I-II рівнів акредитації до вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації.

Завершуючи, необхідно наголосити на тому, що порушення норм вказаних вище нормативних правових актів обов'язково потягне за собою **настання відповідальності**, яка передбачена чинним законодавством. Зокрема, у разі, якщо випускник, який навчався за державним замовленням, не прибув за скеруванням або відмовився почати працювати за призначенням, якщо його звільнено з ініціативи власника або уповноваженого ним органу за порушення трудової дисципліни або звільнено за власним бажанням протягом навчання в інтернатурі та трьох років після закінчення останньої, **він зобов'язаний відшкодувати у встановленому порядку відповідно до державного або місцевого бюджетів вартість навчання та компенсувати замовникові всі витрати**.

Підсумовуючи все викладене у статті, наведемо деякі статистичні дані щодо кількості судових процесів з випускниками університету, які проігнорували обов'язок відпрацювання трьох років. Нині юридичний відділ університету проводить претензійно-позовну роботу у справах 38 випускників, 30 з яких зобов'язано повернути кошти, затрачені на їх навчання, щодо інших 8 випускників університету триває судовий процес.

Тому відпрацювання трьох років випускниками університету, які навчалися за державним замовленням, є їхнім обов'язком, до якого необхідно ставитися відповідально та серйозно.

**Підготував юридичний відділ ТДМУ**

### СИМПОЗИУМ

## ПРО ЕФІРНІ ОЛІЇ ОБМІНЮВАЛИСЯ ДУМКАМИ НАУКОВЦІ 29 КРАЇН

46-й міжнародний симпозиум з ефірних олій відбувся на базі кафедри фармакогнозії з лабораторією лікарських рослин Люблінського медичного університету (Польща). Його присвятили:

– обговоренню найновітніших результатів наукових досліджень, обміну інформацією щодо компонентного складу ефірних олій офіційних та неофіційних видів рослинної сировини, актуальних проблем дослідження фармакокінетики й фармакодинаміки терпеноїдів (у тому числі, механізмів алергогенності деяких компонентів ефірних олій), органічного синтезу терпеноїдів, питань поширення й застосування ефірних олій і легких сполук природного походження в медичній практиці та інших галузях господарства;

– демонстрації та обговоренню сучасних хроматографічних приладів і лабораторного обладнання для аналізу компонентного складу ефірних олій;

– демонстрації продукції з вмістом ефірних олій провідних підприємств – виробників фармацевтичної і косметичної продукції Польщі та Узбекистану.

На симпозиумі були присутні 130 учасників з 29 країн світу. Представили 26 лекційних доповідей та 101 постерна презентацію. Тези доповідей опубліковано в збірнику тез.

Міжнародний симпозиум з ефірних олій відбувається в країнах

Європи щорічно, починаючи з 1969 року. Президент організаційного комітету цього річного симпозиуму в Польщі – доктор Агнешка Людвічук, доцент кафедри фармакогнозії з лабораторією лікарських рослин Люблінського медичного університету.



(Зліва направо): проф. С.М. МАРЧИШИН, Prof. dr hab. Kazimierz Glowinski, Dr. Agnieszka Ludwiczuk, O.B. ЗАРІЧАНСЬКА

Доповідачами пленарних лекцій були всесвітньовідомі спеціалісти та молоді вчені з Європи (Австрії, Німеччини, Бельгії, Хорватії, Угорщини, Франції, Сербії, Польщі, Італії, Словаччини), Азії (Японії, Туреччини, Сирії), з Африки (Південноафриканської Республіки та Намібії), з Америки (Сполучених Штатів Америки). Голоували на пленарних сесіях провідні вчені Європи.

Участь у симпозиумі взяли завідувач кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою ТДМУ імені І.Я. Горбачевського, професор С.М. Марчишин і здобувач кафедри, асистент кафедри фармацевтичної хімії Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова О.В. Зарічанська, які представляли стендову доповідь на тему «Дослідження ефірної олії коренебульб, квіток і листків видів роду Лілійник (Nemegocallis L.)».

Практичним завданням симпозиуму було поширення та обмін інформацією щодо виділення, ідентифікації, підтвердження структури й динаміки синтезу та нагромадження рослинами природних легких сполук, метаболізму компонентів ефірних олій та їх впливу на фізіологічні процеси в організмі людини.

Також обговорювали питання стандартизації лікарської рослинної сировини з вмістом легких сполук та ефірних олій згідно з вимогами

європейської фармакопеї та міжнародних стандартів якості.

Під час симпозиуму порушували такі важливі наукові та соціальні питання, як збереження природних ресурсів і пошук нових перспективних видів рослинної ефіроолійної сировини.

Учасники симпозиуму могли відвідати виставку сучасних хроматографічних приладів та лабораторного устаткування світових фірм, а також рослинних препаратів з вмістом ефірних олій, що представлені на фармацевтичному ринку Польщі й Узбекистану.

Отримані в результаті участі в симпозиумі інформація та досвід будуть використані:

– у навчальному процесі під час читання лекцій та при проведенні практичних занять з фармакогнозії й фармацевтичної ботаніки, у науково-дослідній роботі кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою ТДМУ;

– у налагодженні контактів з науковцями науково-дослідних та навчальних закладів країн Європи, Америки, Азії та Африки;

– для публікацій у фахових виданнях, присвячених актуальним проблемам фітохімічного дослідження.

**Світлана МАРЧИШИН, завідувач кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою, професор**

# ЮВІЛЕЙНА ОСІНЬ ВАЛЕНТИНИ ЛОБОДИ

**7 жовтня відзначила ювілейний день народження доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ Валентина Федорівна ЛОБОДА.**

Вельмишановна Валентино Федорівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Кримського медичного інституту, 10 років практичної лікарської роботи у стінах ТДМУ імені І.Я.Горбачевського Ви успішно пройшли 36-літній трудовий шлях

асистента, доцента кафедри педіатрії медичного факультету, яку впродовж року очолювали, майже 5 років були завідувачем кафедри педіатрії ФГО, а останні роки передаєте свій багатий досвід молодому поколінню викладачів на посаді доцента кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-педіатра, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну

невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема, як куратора студентських груп, відповідальної за виховну роботу на курсі, майстерного лектора товариства «Знання», депутата обласної ради.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначена срібною медаллю ВДНГ, знаком «Відмінник охорони здоров'я», грамотами обласної ради, численними подяками та за-

несенням на Дошку пошани інституту.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Валентино Федорівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного

благополуччя й затишку, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, довгих років радісного та щасливого життя.

Нехай добром наповнюється хата,  
Достатком, щирістю  
і сонячним теплом.  
Хай буде вірних друзів  
в ній багато,  
Прихильна доля  
огорта крилом!

**Ректорат ТДМУ  
імені І.Я. Горбачевського**

Від усієї душі вітаємо ювілярку, бажаємо міцного здоров'я, довгих років життя, творчих успіхів!

Журавлиним ключем  
відлітають літа,  
ювілей вже на Вашім порозі,  
але серцем своїм Ви завжди  
молода,  
хоча юність вернути  
не в змозі.  
Хай калиновий кущ щедро  
квітне в дворі,  
солов'ї хай щебетуть  
грайливо  
і щоб сонце сяло ще довго  
вгорі,  
і жилося щоб мирно  
й щасливо!  
Бажаємо успіхів великих  
у роботі  
Й побільше Вам творчих  
натхнень.  
Нехай минають завжди  
всі турботи  
І хай приносить радість кожний  
день!

**Колектив кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією ТДМУ**

Знаємо доценту Валентину Федорівну Лободу як талановитого керівника та організатора, громадського діяча, науковця й педагога, яка всі свої сили віддає справі підготовки висококваліфікованих лікарів. Професіоналізм, виняткова працелюбність та відповідальність, відданість своїй справі, глибоке відчуття національної гідності здобули їй високий авторитет і повагу серед лікарів, працівників університету та студентів.

Валентина Федорівна народилася 7 жовтня 1945 року у м. Рига, Латвія. Дитячі роки пройшли у м. Гурзуф. 1969 року закінчила педіатричний факультет Кримського державного медичного інституту з відзнакою. Свою професійну діяльність Валентина Федорівна розпочала з посади дільничного педіатра в Нововолинській МСЧ Волинської області, а 1972 року її призначили завідувачем дитячої поліклініки. Проте невпинна жага до знань змусила її пов'язати своє життя з науковою та викладацькою

діяльністю. Тому 1972 року вона вступила у клінічну ординатуру при Тернопільському державному медичному інституті. Пройшла шлях від клінічного ординатора, асистента кафедри педіатрії лікувального факультету до завідувача кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти й завідувача кафедри шпитальної та факультетської педіатрії медичного факультету.

В.Ф. Лобода — кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією, автор понад 520 наукових робіт. Досліджуючи проблематику синдрому мальабсорбції в дітей, Валентина Федорівна запропонувала низку нововведень, що лягли в основу її кандидатської дисертації «Особливості гідролізу і всмоктування вуглеводів у дітей із гіпотрофією», яку вона блискуче захистила 1982 року. Надалі Вален-



тина Федорівна продовжила займатися вивченням актуальних проблем дитячої гастроентерології, у

результаті чого було підготовлено та видано 2 підручники, 9 навчально-методичних посібників, 2 монографії, 3 методичні рекомендації, 5 інформаційних листів, 10 раціоналізаторських пропозицій та отримано 3 патенти на корисну модель. Під її керівництвом підготовлено та захищено 8 кандидатських дисертацій.

Свій багатий досвід лікаря педіатра вищої категорії Валентина Федорівна передає лікарям і студентам як доцент кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією.

За довголітню сумлінну працю, високу ерудицію та любов до своєї професії Лобода Валентина Федорівна заслужила на повагу лікарів, працівників університету та студентів. Є чудовим прикладом для сина Олега та двох онучок, які теж пов'язали своє життя з медициною.

Можна з упевненістю сказати, що знаменита фраза відомого голландського медика Ван Тьольпа: «Світлячки іншим, згоряю сам» стосується саме Валентини Федорівни.

## ЛІКАР, НАУКОВЕЦЬ, ВІНАХІДНИК, ЛЮДИНА

**20 жовтня – 80 років ветеранові ТДМУ, заслуженому винахіднику України, доцентіві Олексію Спиридоновичу ЛУЦУКУ.**

Вельмишановний Олексію Спиридоновичу!

Сердечно вітаємо Вас з 80-літтям!

Після закінчення Львівського медичного інституту, 22 років практичної лікарської роботи у стінах ТДМУ імені І.Я.Горбачевського Ви успішно

пройшли 33-літній трудовий шлях: спочатку асистента, а впродовж 29 років — доцента кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-інфекціоніста, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий

професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Особливо цінуємо Вашу винахідницьку та раціоналізаторську діяльність, відзначену почесним званням «Заслужений винахідник України».

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема, як куратора студентських груп, неординарного лектора товариства «Знання».

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Олексію Спиридоновичу, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, людського тепла, душевного спо-

кою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість  
і достаток  
Сипляться, немов вишневий  
цвіт,  
Хай малює доля  
з буднів свято  
І дарує Вам багато літ!

**Ректорат ТДМУ  
імені І.Я. Горбачевського**

Олексій Спиридонович Луцук народився 20 жовтня 1935 р. в с. Огородники Брестської області в селянській родині. 1945 р. сім'я переїхала до Бреста, де він закінчив 8 класів середньої школи. 1953 р. закінчив фельдшерсько-акушерську школу з відзнакою. Під час навчання у цьому закладі працював лаборантом.

Після закінчення фельдшерсько-акушерської школи ввійшов до списку відмінників для продовження навчання в інституті. На підставі цього його зарахували студентом Львівського державного медичного інституту, який закінчив 1959 р. на «відмінно». Навчання у ВНЗ весь час поєднував з роботою в медичних закладах м. Львова на посаді середнього медичного працівника.

Спочатку працював лікарем у медсанчастині м. Нововолинськ Львівсько-Волинського вугільного басейну, а з 1971 р. — в обласній лікарні м. Луцька на посаді інфекціоніста.

Весь час не покидало бажання займатися науковою роботою та

підвищувати свій професійний рівень. З 1962 до 1964 рр. навчався в клінічній ординатурі при кафедрі інфекційних хвороб Львівського медичного інституту, а з 1966 до 1970 рр. — у заочній аспірантурі при Київському науковому дослідному інституті інфекційних хвороб. Цікаво, що перші винаходи Олексія Спиридоновича стали першими не лише для нього, але й для згаданого НДІ. Будучи на практичній роботі, 1973 р. захистив кандидатську дисертацію.

З 1981 р. О.С. Луцук — асистент кафедри інфекційних хвороб та епідеміології Тернопільського медичного інституту (тепер медичний університет ім. І.Я. Горбачевського), а з 1984 р. — доцент цієї ж кафедри.



За роки лікарської та викладацької роботи плідно займався винахідництвом і раціоналізаторством та

активно залучав до цього медичних працівників. За досягнуті успіхи президія Центральної ради ВСВР відзначила значком «Отличнику изобретательства и рационализации» (1975 р.), а 2006 року Олексію Спиридоновичу присвоєно почесне звання «Заслужений винахідник України».

Він є автором 69 розробок на рівні авторських свідоцтв і патентів на винаходи, 60 раціоналізаторських пропозицій (з них — 8 галузевих). Експонати Олексія Спиридоновича неодноразово демонстрували на ВДНГ СРСР та УРСР і були відзначені дипломами й медалями (1984-1988 рр.).

О.С. Луцук — висококваліфікований лікар і педагог, здібний організатор, відомий вчений-інфекціоніст. Він автор понад 150 наукових праць з проблем діагностики та лікування хвороб товстої кишки, організації та проведення регістраційної терапії. Принципово новою ідеєю лікування хворих на гострі кишкові інфекції став розроблений О.С. Луцук метод місцевої терапії

шляхом обпилення слизової оболонки товстої кишки аерозолем медикаментів. Цей метод переріс у науковий напрямок, який і досі становить один з головних у діяльності кафедри інфекційних хвороб, на якій плідно працював ювіляр. Варто згадати, що зазначений спосіб лікування став високоефективним не лише для багатьох хворих, але й ключовим у дисертаційних роботах цілої плеяди молодих науковців.

Нині Олексій Спиридонович перебуває на заслуженому відпочинку, але й досі щедро ділиться з колегами своїм багатим досвідом інфекціоніста, проявляючи особливу турботу про молодих лікарів. У стосунках з колегами виділяється інтелігентністю, доброзичливістю та щирістю.

Щиро бажаємо ювілярві добро-го здоров'я, особистого щастя, нових здобутків у вихованні молодого покоління лікарів і науковців.

**Колектив кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами ТДМУ**

# ДУХОВНЕ, ФІЗИЧНЕ ТА МОРАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я – ШЛЯХ ДО ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Тематику конференції обрано не випадково. Інтеграція України в європейський та світовий соціально-політичний, культурний та освітній простір зумовлює необхідність формування спеціаліста високої кваліфікації, активної й креативної особистості, здатної до швидкої адаптації в нестандартних та екстремальних ситуаціях. І саме у цьому контексті проблема формування здоров'язбережувальної компетентності підготовки майбутніх фахівців набуває особли-

**Чи можна цікаво й фахово вивчати проблематику здоров'язбереження на заняттях з філософії, культурології, історії, політології, педагогіки, соціології? З'ясувалося, що так. І робити це просто необхідно. Таку ідею репрезентували учасники регіональної науково-практичної конференції «Філософія, методологія, психолого-педагогічні аспекти формування культури здоров'язбереження», яка стала логічним підсумком науково-дослідної роботи кафедри філософії та суспільних дисциплін ТДМУ.**

виховання культури здоров'я майбутніх медичних працівників, яке розпочинається із творення

гресу, яку повинні спільно розв'язувати науковці гуманітарного, природничо-технічного, медичного профілю.

Творчі завдання, які можна використовувати в навчально-виховному процесі задля збереження репродуктивного здоров'я молоді – підготовка тексту та дизайну соціальної реклами щодо запобігання абортів, 10-ти найактуальніших питань до гінеколога, психолога і священника з приводу дотримання дошлюбної чистоти та подружньої вірності, висвітлила у своїй доповіді доцент кафедри Ольга Христенко. Запропоновані завдання можна застосовувати у процесі виховної роботи зі студентською молоддю, а також у викладанні навчальних дисциплін, які дотичні до проблематики здоров'язбереження – філософії, політології, соціології, педагогіки, психології та інших.

Доцільність використання си-

тивність виражає не лише отримані медичні знання, набуті навички та практику, а й готовність їх до застосування в професійній діяльності, – зазначила доповідач. – Адже лікар від Бога – це той, який дарує людям і тепло, і світло своєї душі, і всі професійні уміння».

Про необхідність об'єднання організаційно-педагогічних можливостей сім'ї, школи та ВНЗ на шляху виховання культури здоров'я молоді, а також цінність історичного досвіду в цьому процесі переконливо мовив доцент кафедри Сергій Бондаренко. Гармонійний та всебічний розвиток сучасної молоді, а саме школярів і студентів, можливий лише за умови поєднан-

федри Леоніда Кравчука, який розповів про культурні традиції здоров'язбереження, їх значний виховний потенціал у виховному процесі. Червоною ниткою пройшла у виступі теза, що, черпаючи мудрість з національних джерел, зуміємо виховати духовно й фізично здорових громадян.

Про особливості арт-терапії у філософському контексті розповів викладач кафедри Тарас Кадобний. Доповідач продемонстрував цікаві вправи та творчі завдання, які варто застосовувати з метою розвитку духовних та фізичних сил дітей з особливими освітніми потребами. Арт-терапія – найбільш давня природна форма зміни емоційного стану, якою багато людей користуються, щоб зняти психічне напруження, заспокоїтися, зосередитися. Для цього не треба бути художником – достатньо взяти ручку, олівець або фарби й зробити кілька штрихів на папері. Арт-терапія є хорошим способом соціальної адаптації. Найбільше значення це має для людей з обмеженими можливостями.



(Зліва направо): Валерій ДІДУХ, директор навчально-науково-го інституту аналізу та моделювання патологічних процесів, доцент, Іван Кліщ, проректор з науково-педагогічної роботи, професор

вого значення. Доповідачі висвітлили історичний досвід і сучасний стан нормативно-правового забезпечення національної політики з реалізації здорового способу життя, новітні філософські та педагогічні підходи в процесі виховання культури здоров'я студентства. Також репрезентували наукові розвідки з питань методики навчально-виховної роботи на засадах міждисциплінарної інтеграції, використання технологій збереження здоров'я в рамках гуманітарної підготовки майбутніх лікарів і практикування різноманітних творчих завдань, спрямованих на формування здоров'язбережувальної компетентності, у тому числі, щодо репродуктивного здоров'я сучасної молоді.

З вітальним словом до учасників зібрання звернувся проректор з науково-педагогічної роботи, професор Іван Кліщ. У своєму вітальному слові він підкреслив практичне значення

відповідної системи цінностей та світогляду загалом. Успіху й плідної праці в роботі він побажав усім учасникам форуму.

Відкрив науково-практичну конференцію та привітав усіх присутніх директор інституту аналізу та моделювання патологічних процесів, доцент кафедри медичної фізики діагностич-



Сергій БОНДАРЕНКО, доцент

ного та лікувального обладнання Валерій Дідух. Свою доповідь він присвятив питанням етимологічної спорідненості філософії та фізики, а також мовив про важливість патріотичного й морального виховання, яке слугує фундаментом здоров'я нації. Цікаву доповідь представив учасником форуму в.о. завідувача кафедри філософії та суспільних дисциплін, завуч, доцент Олег Пилипишин. Зокрема, він акцентував увагу на актуальності проблеми здоров'язбереження в сучасних умовах технічного про-



Ольга ЛУЦІВ, викладач

нергетичного підходу під час підготовки майбутніх медиків обґрунтувала у своїй доповіді викладач кафедри Ольга Луців. «Останніми роками однією з найважливіших складових процесу професійної підготовки майбутніх лікарів виступає їх самоефективність, яка насамперед спрямовується на розвиток професійної компетентності та можливості розкриття свого потенціалу, що в майбутньому веде до синергетичного ефекту самовдосконалення професійної діяльності. Професійна самоефек-



Олег ПИЛИПИШИН, доцент

ня внутрішнього духовного світу з фізичним здоров'ям. Йдеться й про створення такого се-



Леонід КРАВЧУК, доцент

редовища, яке сприяє вихованню особистості як неповторної людської індивідуальності, її активну участь у формуванні досвіду здоров'я- збереження через поступове розширення сфери спілкування і діяльності, розвиток саморегуляції, становлення самосвідомості та активної життєвої позиції на основі виховання і самовиховання, формування відповідальності за своє здоров'я, життя і здоров'я інших людей.

Багато цікавих думок почули присутні й у виступі доцента ка-



Ольга ХРИСТЕНКО, доцент

Мистецтво має великий вплив на формування особистості дитини, допомагає бачити й чути навколишній світ, оцінювати та розуміти художню цінність творів. Воно не дає готових рецептів, а вимагає самостійних творчих рішень у практичному освоєнні різних технік пластичних видів мистецтва, наголосив у своїй доповіді Тарас Кадобний. Інші цікаві наукові розвідки можна знайти у збірнику матеріалів конференції, до якого також увійшли дослідження вчених з Полтави, Запоріжжя, Львова, Дніпропетровська, Хмельницького, Рівного.

За результатами роботи конференції прийняли резолюцію, в якій, зокрема, йдеться про доцільність об'єднання зусиль науковців, педагогів в оптимізації освітньої системи здоров'язбереження задля формування системних цілісних знань, вироблення умінь і навичок, підвищення рівня здоров'язберігаючої свідомості сучасної молоді під час занять із суспільно-гуманітарних, природничих дисциплін, а також під час виховної роботи кураторів.

**Ольга ХРИСТЕНКО,  
доцент кафедри філософії  
та суспільних дисциплін,  
Лариса ЛУКАШУК,  
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**



ВИШКІЛ

СПОРТИВНО-МАСОВИЙ ЗАХІД

## НАШ СТУДЕНТ НАВЧАВ МЕШКАНЦІВ ЛИСИЧАНСЬКА АЗАМ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Студенти Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського намагаються під час навчання здобути чимало практичних навичок. Нещодавно з Лисичанська, що в Луганській області, повернувся вихованець ТДМУ Тарас Яцунський. Він від Всеукраїнської ради реанімації та екстреної медичної допомоги у цьому прифронтовому місті навчав домедичної допомоги. Впродовж чотирьох днів він разом з іншими інструкторами цієї організації ділився своїми знаннями та навичками з цивільним населенням.

«Навчали здебільшого працівників нафтопереробного заводу, адже в них найбільше передумов для виникнення небезпеки здоров'я та життя працівників. Хочу сказати, що Всеукраїнська рада реанімації та екстреної медичної допомоги нині активно розвиває напрямок домедичної допомоги в Україні, зокрема, навчає вмінно її надавати якомога більшу кількість людей. Чим більша частина суспільства володіє цими навичками, тим меншою є кількість смертей під час нещасних випадків», — каже Тарас Яцунський.

Участь у цьому циклі тренінгів взяли інструктори Києва і Тернополя. Тарас Яцунський потрапив до цього проекту неспроста, адже в університеті активно розвивають напрям домедичної допомоги. Ним опікується завідувач кафедри медицини катастроф і військової медицини, професор Арсен Гудима.

«Свого часу Арсен Арсенович запросив голову Всеукраїнської ради реанімації та екстреної медичної допомоги до нашого університету, показав студентам, наскільки важливим є цей напрям. Як підсумок — уже 16 студентів є сертифікованими інструкторами. Відповідно нам надійшла пропозиція поїхати до

Лисичанська. Вирішив спробувати себе в цьому, адже вважав своїм обов'язком принести якусь користь тим, хто живе на лінії вогню. Це мій обов'язок», — додав Тарас Яцунський.

Упродовж двох днів інструктори повинні були навчити певну кількість людей. Загалом було заплановано, щоб навички освоїли 24 особи.

«Попит на тренінги був більшим, ніж ми очікували. Було



налаштовані, уникали розмов і конфліктів. Не хотіли провокувати їх, аби не нашкодити загальній справі, яку робимо. Нам вдалося познайомитися з цікавими людьми, зокрема, з вихідцем з Тернополя, який на Лисичанському нафтопереробному заводі організовує культурно-масові заходи. Він розповідав, що на внутрішньому радіо і під час заходів вмикає українські пісні», — зазначає студент.

Тарасові пощастило працювати пліч-о-пліч з професійними інструкторами з Києва, в яких було чого повчитися. Також він познайомився з місцевими лікарями.

«Ми показували, як користуватися дефібриляторами. Справа в тому, що лікарні отримали нову апаратуру й ще не цілком опанували її. Найпопулярнішою особою в команді був фельдшер із Золочева, він постійно показував щось, розповідав, ділився досвідом. Насправді в лікарнях працює хороший персонал. Потрібно робити поправку на війну, адже всі лисичанці пережили бойові дії і це відчувається.

Головне бачити все на власні очі. Інформація в мас-медіа і картинка з телебачення дуже відрізняються від того, що є насправді. Жодне ЗМІ не може передати емоції людей. Якби ми їздили туди частіше до всіх цих подій, то й ситуація була б іншою. Ми майже в усьому однакові, маємо лише різні погляди. Але за умови повноцінного діалогу, обговорення думок та ідей завжди можна знайти спільну мову», — підсумував Тарас Яцунський.

Бажаємо нашому студентові успішно закінчити шостий рік свого навчання, на «відмінно» скласти всі іспити і стати висококваліфікованим лікарем з щирим серцем і вірою в рідну Україну.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

## ДЕНЬ ЗДОРОВ'Я

**Кафедра фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання провела спільно зі студентами медичного факультету спортивно-масовий захід — День здоров'я.**

Метою заходу слугувало масове залучення студентів медичного факультету (спеціальності «Здоров'я людини») до спортивно-масової оздоровчої діяльності, популяризації здорового способу життя, фізичної активності в поєднанні з елементами долікарської медичної допомоги в умовах, наближених до реальних, на відкритій місцевості.

майже 400 метрів, перепад висот на пересічній місцевості — 3,5-9,8 метрів.

Студенти визначали вид травми умовного потерпілого, виготовляли носі з підручних засобів, вкладали потерпілого, організовували супровід та правильне транспортування пересічною місцевістю на час.

Розпалювання багаття передбачало правильний вибір засобів, підготовку місця для ватри та розгортання відкритого вогнища за мінімальний проміжок часу.

Студенти навчалися правильно вибирати хмиз для швидкого розпалювання багаття, підготовлювати місце для вогнища на відкритій місцевості та розпалю-



Програма заходу передбачала участь студентів у таких конкурсах: перенесення потерпілого на ношах, розпалювання багаття, приготування їжі у природних умовах.

Конкурс перенесення потерпілого передбачав встановлення причин травми, надання долікарської допомоги, складання ношів підручними засобами та транспортування пацієнта пересічною місцевістю до умовного пункту кваліфікованої медичної допомоги. Дистанція транспортування потерпілого становила

вати вогонь за мінімальний проміжок часу з використанням мінімальної кількості сірників.

Конкурс приготування їжі у природних умовах передбачав приготування каші в казанку на відкритому вогнищі. Студенти мали змогу дегустувати зварені каші та оцінити їх за смаковими якостями.

**Наталія ДАВИБІДА,  
доцент кафедри  
фізичної реабілітації,  
здоров'я людини  
та фізичного виховання**

••••• КРИЛАТІ ВИСЛОВИ •••••

Здоров'я є саме задоволення або неминуче породжує задоволення, як вогонь створює тепло.

Здоров'я залежить більше від наших звичок і харчування, ніж від лікарського мистецтва.

Т. Мор

Д. Леббок

## КРОСВОРД

1	2	3		4	5	6	7
				8			
9		10				11	
12	13				14	15	
			16	17			
	18			19			
20			21	22			23
24			25		26		
27	28	29				30	
31				32			

**Горизонталь:** 1. Період часу тривалістю десять днів. 4. Дихальне горло. 9. Невеликий ресторан. 10. Роман У.-С. Моєма. 11. Ключ до способу розшифрування тексту. 12. Засклений виступ у зовнішній стіні будинку. 14. У математиці — відрізок, який сполучає дві будь-які точки кривої лінії. 16. Одиничний вектор. 18. Кокетування, залицяння. 19. Гірський масив у Греції. 21. Поема Т. Шевченка. 24. Хижий ссавець родини єнотових. 26. Підвищена рівнина. 27. Самець кішки. 29. Залізнична платформа. 30. Передавання м'яча партнерами у командних спортивних іграх. 31. Суддя спортивних змагань. 32. Бельгійський письменник Шарль де...

**Вертикаль:** 1. Актор, який замінює основного виконавця ролі. 2. Дитяча заразна хвороба. 3. Щипковий музичний інструмент, поширений у таджиків. 5. Російський живописець, який довгий час проживав у Індії. 6. Морська риба родини тріскових. 7. Мисливська сумка. 8. Поширений у тропічних лісах ссавець з невеликим хоботом. 13. Прикраса, ювелірний виріб. 15. Апаратура для освітлення авансцени знизу. 16. Співак Георг... 17. Загальний кольоровий лад художнього твору. 20. Кольорова смуга, що утворюється від розкладу білого світла. 22. Вид музичного мистецтва. 23. Страховисько, потвора. 25. Одиниця сили електричного струму. 26. Живописний твір для декоративного оздоблення стіни. 28. Гостра інфекційна хвороба. 30. Нічийна шахова позиція.

**Відповіді на сканворд,  
вміщений у № 18, 2015 р.**

1. Гортензія. 2. Серет. 3. Берет. 4. Замір. 5. Робота. 6. Тарту. 7. Му. 8. Бот. 9. Ре. 10. Етан. 11. Афеландра. 12. Тур. 13. Талант. 14. «Ту». 15. Як. 16. Талан. 17. Липа. 18. Робот. 19. Колеус. 20. Ле. 21. Ял. 22. Пил. 23. Нуклеус. 24. Бегонія. 25. Лан. 26. Па. 27. Борт. 28. Замітка. 29. Лавра. 30. Орел. 31. Рана. 32. Амур. 33. Уролог. 34. «Ера». 35. НОК. 36. Волан. 37. Ра. 38. Вік. 39. Ген. 40. Акорд. 41. Тюльпан. 42. Гін. 43. Іво. 44. Кюск. 45. Су. 46. Пульсар. 47. Ластівка. 48. Юга. 49. Ва. 50. «Крок». 51. Іго. 52. Сенполія. 53. Анод. 54. «Ан». 55. Горло. 56. Го. 57. Айстра. 58. Піон. 59. Носоглотка. 60. Ге. 61. Поні. 62. Око. 63. Рота. 64. Пірей. 65. Оз. 66. Ар. 67. Ледар. 68. Ара. 69. Аз. 70. Его. 71. Горе. 72. Дог. 73. Огайо. 74. За. 75. Зебриня.

**Смішного**

— У тебе новий братик? — питають малого хлопчика.  
— Мама купила, але він мені не подобається, — відповідає той. — Увесь час реве і реве.  
— А ви його верніть назад.  
— Не можна, ми ним уже два дні покористувалися.